

28 Οκτωβρίου 2019

Το έπος του 1940 (μέρος 3ο)

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Συνέχεια από (2)

1. «Εξήντα πέντε ασθενείς στεγάστηκαν εκείνη τη νύχτα στο σπίτι. Όλοι είχαν επιδεθεί κι είχαν εφοδιασθή με το δελτίον διακομιδής τους. Μια βάρδια από νοσοκόμους θα τους φρόντιζε όλη τη νύχτα και θα διατηρούσε τη φωτιά αναμμένη... Ήτανε φανερό πως με τα μέσα που διαθέταμε δεν μπορούσε να γίνει τίποτε καλλίτερο. Μα ο Θανάσης δεν είχε εξαντλήσει, όπως όλοι μας, τα ατού του. Έβγαλε δυό-τρία εικονισματάκια, τα έστησε πάνω στο ράφι του τζακιού, άναψε κάποιο κερί μπροστά τους κι άρχισε να ψάλλη διάφορα εκκλησιαστικά τροπάρια, με την καταnuχτική του φωνή. Κι η θεία εκείνη βυζαντινή μελωδία ξεχύθηκε, σαν βάλσαμο, στις τραυματισμένες ψυχές όλων μας κι άκουες, όσο προχωρούσε, τους μισοπνιγμένους λυγμούς των νοσοκόμων και των τραυματιών, που κλαίγανε απ' τη συγκίνηση...»

Μ. Κυζούλης, ΤΟΣΚΕΣΙ (Σταθμός Επιδέσεων). Περιοδ. ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ τεύχος 1ης Νοεμβρίου 1949.

2. «...Κι αυτό που μούκανε κατάπληξι, που μούδωσε συγκίνησι, που έκθαμβο με κράτησε για αρκετά λεπτά, ήταν το θέαμα ενός φαντάρου που κουρασμένος, τσακισμένος, με γένεια ατίθασα και άτακτα, αιματωμένος, λασπωμένος, είχε

τραβήξει μοναχός κάτω από ένα δέντρο και κάτι χάραζε σ' ένα χαρτί. Πλησίασα για να τον δω, βέβαιος πως γράφει στη μάννα, στη γυναίκα του, στο σπίτι... Μα τι μεγάλο λάθος: Με την ορθογραφία του που κρατώ, διάβασα αυτούς τους στίχους !

«Βραί τη κανόνια, τη ντουφέκια,

τη κακό στους Ιταλούς σκορπίσαμε παντού τον πανικό

Βοήθα Χριστέ και Παναγιά και ση άγιου 'δρέα

στη χάρη σου να φθάσωμε όλος ο στρατός παρέα»

Τον κύτταξα, με κύτταξε... Αυθόρμητα με πήρε γέλιο, που ίσως νόμοιαζε με κλάμμα...

- Βρε συ, τί κάνεις; τον ρώτησα χτυπώντας τον στον ώμο...

Σήκωσε το κεφάλι του, έξυσε τ' αγριωπά του γένεια, με την παλάμη ολόκληρη, κι απάντησε:

- Γλεντάω !...

Μια λέξι:... Μέσα σ' αυτήν ας διακρίνη ο αναγνώστης κάτι από το μυστήριο, το ανεξάντλητο γοητευτικό μυστήριο που κρύβει στην ψυχή του ο αγαπημένος στρατιώτης μας...».

Αλέκος Μ. Λιδωρίκης, Μετά το θαύμα της Κλεισούρας, Εφ. «Νίκη», 18/1/41. (Περιοδ. ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ, 1/11/1990)

3. «...Η κατάσταση αντιμετωπίζετο με βεβιασμένα χαμόγελα λέγοντας η Παναγιά θα μας προστατεύσει... Αποφασίζω να πάω στο πρωαίο και πρυμναίο στεγανά διαμερίσματα, να δω πως αντιδρούν και να τους εμψυχώσω με την παρουσία μου.

Πηγαίνοντας βλέπω τον Υποκελευστή Σ. Πατσουλίνο, ωραίο παλληκάρι, βλάσφημος, άφοβος εκτός της πεθεράς του, καθισμένον πάνω στην αντλία, που ήτο υπεύθυνος χειριστής και τον ακούω να μονολογεί με την Παναγιά και να λέει:

“Παναγιά μου, πρέπει να μας γλυτώσεις, γιατί εμείς κάνουμε ιερό πόλεμο για την Πατρίδα μας και για την προσβολή που μας κάνανε οι Ιταλοί στην Τήνο ανήμερα της γιορτής σου, και υπόσχομαι να μην ξαναβλαστημήσω και να μην κάνω κακό...”

Μέχρι τις 14:40 επηκολούθησε απηνής δίωξις του υποβρυχίου υπό των

αντιτορπιλικών, με σωρείαν βομβών βάθους. Αλλά χάρις στην Παναγία, το Υ/Β διεσώθη...».

Ιωάννης Μασουρίδης, Ύπαρχος υποβρυχίου «Τρίτων»

(«Μαρτυρίες 40-41» Κ.Ν. Χατζηπατέρα- Μαρίας Φαφαλιού, Εκδ. Κέδρος, 1988).

4. «...Απ' αυτά το καμπαναριό της Μεγαλόχαρης αντιλάλησε ως τα πέρατα του Ελληνισμού η καμπάνα του εθνικού συναγερμού, όταν ο Ιταλός, αφήνοντας τον ακήρυχτο πόλεμο, ήρθε στις φανερές εχθροπραξίες. Ο σεπτός ναός της Παρθένας στάθηκε το ψυχικό στρατηγείο του έθνους.

Μια θεία κόρη στρατηγεύει πάντα στους μεγάλους πολέμους των Ελλήνων. Η Αθηνά παράστεκε τους ήρωες στην Ιλιάδα. Τα στρατεύματα και τα καράβια μας, στον αγώνα τούτο της λευτεριάς, η Μεγαλόχαρη της Τήνου...»...

«...Όταν κάποιος ξένος παρατηρητής, ρώτησε έναν από τους στρατηγούς μας: Ποιο είναι το μυστικό της επιτυχίας σας; Πήρε την απάντηση:

- Η άδικη επίθεση του εχθρού!

[...] Ο φαντάρος πιστεύει, τέλος, στην Παναγία. Είναι η μόνη γυναικεία μορφή που κυκλοφορεί σε χιλιάδες εικονίτσες στο μέτωπο. Είναι μικρογραφίες της Μεγαλόχαρης της Τήνου, διαβασμένες στην εκκλησία, κρεμασμένες στο λαιμό των παλικαριών.

Σ' όλες τις δύσκολες στιγμές, φέρνουν το χέρι στο στήθος κι' εγγίζουν αυτό το φυλαχτό, μ' ενδόμυχη παράκληση, να κάμη το θαύμα της...».

Σπύρος Μελάς, Η δόξα του 40. Στα βουνά και στα πέλαγα. Εκδ. «ΜΠΙΡΗΣ», Αθήνα 1972.

5. «...Είκοσι οχτώ του Οχτώβρη!

Είναι τρανή τούτη η ημερομηνία, και για πολλούς αιώνες δεν είναι για να σβήση το μεγάλο άστρο της πάνω από την Ελλάδα.

Σηκώθηκε όρθια μια ολάκερη φυλή, και έγραφε τις εντολές της με φωτιά και με αίμα. Γεννήθηκε ένα πρωί μέσα στην κραυγή των σειρήνων, των σαλπίγγων και των τραγουδιών. Οι καμπάνες όλης της Ελλάδας τη φώναζαν με τα χάλκινα

στόματα τους, και οι πανέλληνες απάντησαν μ' ένα ομόψυχο "παρών"! [...]

Στην πραγματικότητα είναι η ίδια μέρα του ελέγχου, που κάθε τόσο ξανάρχεται με άλλο όνομα μέσα στη ζωή και την ιστορία μας. Τέτοια είναι και η μέρα της 28ης του Οχτώβρη. Αυτή τη μέρα δώσαμε ακόμα μια φορά εξετάσεις μπροστά στο Θεό και μπροστά στους ανθρώπους.

[...] Άπειρα είναι τα επεισόδια που δείχνουν το απίθανο ύφος της αυτοθυσίας, της ανδρείας, της πίστης και της ελληνικής ευγένειας, στο οποίο είχε φτάσει η εθνική ψυχή κείνη την περίοδο.

Η περιφρόνηση προς τον κίνδυνο, προς τον θάνατο, προς την φυσική εξάντληση, ήταν μια συνεχής κατάσταση. Οι άγιοι στρατιώτες ζούσαν σε μια αδιάκοπη έξαρση. Έβλεπαν την Παναγία να περπατά πάνω στα χιόνια...».

Στρατής Μυριβήλης, Υψηλοτάτη Κορυφή. Περιοδ. Νέα Εστία 1/11/1980.